

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Mrázkové a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Renaty Hertlové v právní věci

žalobce: **Martin Š.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Prokopem Benešem
sídlem Antala Staška 38, Praha 4

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2

o zadostiučinění nemajetkové újmy,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 20. 11. 2020, č. j. 44 C 16/2019-195,

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé **mění** tak, že se **zamítá** žaloba o zaplacení částky 60 000 Kč, a jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 33 036,50 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám zástupce žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobci částku 285 000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I), co do částky 4 620 000 Kč žalobu zamítl (výrok II) a uložil žalované zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 28 922,50 Kč, k rukám jeho advokáta, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III).
2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalované zadostiučinění dáním omluvy a zaplacením částky 5 000 000 Kč za nemajetkovou újmu, která mu vznikla následkem trestního stíhání jeho osoby. To bylo zahájeno usnesením policejního orgánu ze dne 18. 6. 2015, po podání obžaloby vedeno u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 6 T 3/2016 a pravomocně skončeno rozsudkem tohoto soudu ze dne 27. 11. 2017, kterým byl žalobce zproštěn obžaloby podle § 226 písm. a) trestního řádu a který nabyl právní moci dne 15. 8. 2018 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. 5 To 26/2018.
3. Soud prvního stupně vyšel po provedeném dokazování předně ze zjištění odpovídajících žalobou tvrzenému (a mezi účastníky nespornému) průběhu žalobcova trestního stíhání, na něž odvolací soud pro stručnost svého rozhodnutí plně odkazuje. Žalobce byl stíhán pro zločin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 3 trestního zákoníku, spáchaného účastenstvím ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku, byl tudíž ohrožen trestem odnětí svobody na dvě léta až osm let. Uvedeného zločinu se měl dopustit orgány činnými v trestním řízení podrobně popsáním jednáním v rámci jeho angažmá při dostavbě rozestavěných budov a bytových jednotek tvořících tzv. bytový komplex Xxx, zkomplikované již dříve trestnou činností Radoslava M., jednajícího za společnost XXX , který byl usvědčen a pravomocně odsouzen. Žalobce byl v době trestního stíhání bezúhonnou osobou a živitelem rodiny. S manželkou M., t. č. na rodičovské dovolené, vychovávali nezletilé syny xxx xxx a dále žalobcova syna xxx a manželčinu dceru xxx z předchozích vztahů. Žalobce prožil tři roky a dva měsíce trvající trestní stíhání v obavách z jeho výsledku a dopadu na rodinu, byl nervózní, v noci nespal, začal kouřit. Trestním stíháním eskalované manželské hádky vyústily až v manželčin odchod (spolu s dětmi) ze společné domácnosti, dvouletou manželskou odluku a podání návrhu na rozvod manželství, který nicméně manželka posléze vzala zpět a manželé se k sobě vrátili. Rodina Š. je v xxx známa, žalobcův otec je podnikatel a dlouholetý sponzor tamního hokejového klubu. Trestní stíhání tak vešlo v xxx jak v této souvislosti, tak s ohledem na předmět žalobcovy údajné trestné činnosti v obecnou známost a bylo rovněž medializováno, protože žalobce s manželkou např. nebyl obsloužen v restauraci. Trestní stíhání výrazně poznamenalo žalobcovy rodinné vztahy, zejm. pak vztah s otcem (tříletá absence komunikace). Členové žalobcovy rodiny byli s faktem vedení trestního stíhání opakovaně konfrontováni ve svém sociálním okolí, kdy se setkávali s nerespektováním zásady presumpce nevin. Někteří lidé nedokázali oddělit předchozí nezákonné jednání Radoslava M. a následné aktivity žalobce, a tak nabyli dojmu, že se žalobce snažil podruhé „vytunelovat“ již předtím „tunelované“ Bytové družstvo Xxx. Žalobcovo trestní stíhání vedlo ke krachu obchodní společnosti XXX s. r. o., v níž byl společníkem a jednatelem, uvedená společnost přišla o veškeré zakázky a žalobce o práci. Proto si v průběhu trestního stíhání vydělával „příležitostnou celodenní manuální práci“(posledně uvedené soud prvního stupně zjistil výsledkem žalobcovy matky). Po skončení trestního stíhání žalobci jeho otec předal jednu ze svých firem a došlo k narovnání trestním stíháním pošramocených rodinných vztahů.
4. Dále soud prvního stupně vyšel z toho, že žalobce uplatnil posléze zažalovaný nárok u žalované dne 15. 2. 2019 a že na něj žalovaná po podání žaloby (k němuž došlo dne 11. 3. 2019) na podkladě svého stanoviska ze dne 13. 11. 2019 plnila dáním písemné omluvy a zaplacením částky 95 000 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

5. Žalobce vzal žalobu v tomto rozsahu zpět, a soud prvního stupně proto řízení v tomto rozsahu zastavil usnesením ze dne 21. 1. 2020, jež nabylo právní moci dne 8. 2. 2020. Žalobce tudíž setrval na žalobě co do požadavku na zaplacení částky 4 905 000 Kč.
6. Jeho důvodnost soud prvního stupně na podkladě shora stručně zreprodukovaných skutkových zjištění právně posoudil podle ustanovení § 7 odst. 1, § 8 odst. 1 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v platném znění (dále i jen „OdpŠk“).
7. Na jejich podkladě předně uzavřel, že žalobcovo trestní stíhání je vzhledem k jeho výsledku namíste kvalifikovat jako nezákonné, zakládající nárok na odškodnění v jeho důsledku vzniklé imateriální újmy. Žalobci v důsledku trestního stíhání vznikla nemajetková újma, kterou je podle soudu prvního stupně vzhledem k povaze předmětné trestní věci, délce trestního stíhání a následkům jím způsobeným v žalobcově osobnostní sféře namíste odškodnit v penězích. Zvážením shora uvedeného a i s přihlédnutím ke srovnatelnému odškodňovacímu případu, za nějž označil věc u něj vedenou pod sp. zn. 25 C 274/2017, shledal soud prvního stupně adekvátním peněžním odškodněním újmy vzniklé žalobci trestním stíháním částku 380 000 Kč, tj. 10 000 Kč za jeden měsíc trestního stíhání.
8. K této srovnávané trestní věci uvedl, že poškozený ohrožený totožnou trestní sazbou jako žalobce, stíháný tři roky a deset měsíců pro zločin zpronevěry, obdržel na odškodnění imateriální újmy způsobené trestním stíháním částku 180 000 Kč. Vyšší odškodnění přiznané žalobci odpovídá podle soudu prvního stupně tomu, že poškozený ve srovnávané věci byl stíhán pouze před soudem prvního stupně, zatímco žalobcova trestní věc byla skončena až rozhodnutím odvolacího soudu, že u něj nebylo prokázáno narušení dosud dobrých rodinných vztahů a zásah do profesního života a že měl rovněž způsobit výrazně nižší škodu (4,5 mil. Kč oproti téměř 15 mil. Kč v žalobcově věci).
9. Naopak soud prvního stupně neshledal přílehavý žalobcův poukaz na trestní věc, jež byla předmětem rozhodování v nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15. Situace poškozené v tam souzené věci, v níž pak poškozená ve výsledku obdržela na odškodnění částku 605 000 Kč, byla podle soudu prvního stupně tíživější nejen v tom, že byla stíhána déle (pět let a osm měsíců), ale zejm. v tom, že byla v průběhu své trestní věci hned dvakrát pravomocně odsouzena, pročež musela dvakrát ukončit advokátní praxi, ve druhém případě zcela nečekaně v důsledku excesivního postupu krajského soudu, který nerespektoval právní názor Nejvyššího soudu. Poškozená i tak obdržela za jeden měsíc trestního stíhání nižší částku než nyní žalobce (8 904 Kč oproti 10 000 Kč).
10. Z vyložených důvodů a s přihlédnutím k plnění žalované soud prvního stupně vyhověl žalobě ještě co do částky 285 000 Kč a ve zbytku žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení pak rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, a příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále i jen „AT“), podle nichž přiznal plně úspěšnému žalobci náhradu nákladů řízení sestávajících ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu a nákladů zastoupení advokátem za jím v řízení provedené úkony, vycházejí při určení odměny advokáta z tarifní hodnoty věci podle § 9 odst. 4 písm. a) AT.
11. Žalovaná napadla rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé včasným a přípustným odvoláním (posuzováno podle jeho obsahu; výslovně ohlášené odvolání i proti

nákladovému výroku nebylo podloženo formulováním jakýchkoliv odvolacích námitek). Nesouhlasila právě jen s určením výše soudem prvního stupně stanoveného odškodnění a vyslovila přesvědčení, že nekoresponduje ani soudem prvního stupně srovnávanému případu, ani věci rozhodnuté zdejší odvolacím soudem rozsudkem ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 13 Co 81/2019. V ní obdržela vysoce postavená státní úřednice, stíhaná stejně jako žalobce pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku, za 56 měsíců a 23 dnů trvající trestní stíhání ve výsledku odškodnění částkou 180 000 Kč, tj. 3 174,60 Kč měsíčně a v tomto přepočtu více než trojnásobně méně oproti žalobci. Čelila přitom požadavku na náhradu škody ve výši 77 mil. Kč, byly prokázány i dopady do její profesní oblasti, poškozena její čest, dobrá pověst a zasaženo do jejího soukromého života. Šlo navíc o ostře sledovanou a celostátně medializovanou kauzu „Promopro“. I žalobci by tudíž mělo podle žalované po právu příslušet nižší odškodnění. Proto žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek v odvoláním dotčeném rozsahu buď zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, nebo jej změnil tak, že žalobu i v tomto rozsahu zamítne.

12. Žalobce s odvoláním žalované nesouhlasil. Tam vyjádřená stanoviska podle jeho názoru urážejí obyčejné lidské cítění a vůbec nezohledňují individuální okolnosti jeho případu. Vzhledem k tomu, že v jeho trestní věci došlo rovněž k zasažení osobnostních práv jeho rodinných příslušníků, nedisponujících současně legitimací k uplatnění svých nároků, je podle žalobcova názoru namíste zohlednit i tuto okolnost alespoň způsobem reflektovaným určením výše odškodnění soudem prvního stupně. Podle usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. III. ÚS 1795/17, by přitom k odškodnění osob blízkých poškozenému mělo dojít právě prostřednictvím poškozeného. Každému ze sedmi žalobci nejbližších rodinných příslušníků by podle jeho názoru měla příslušet alespoň částka 500 000 Kč. Již proto musí soudem prvního stupně určená výše odškodnění obstat. Dále se žalobce ve vyjádření vymezil vůči úvahám soudu prvního stupně o srovnání jeho trestní věci s věcí posuzovanou Ústavním soudem pod sp. zn. IV. ÚS 3183/15, a v této souvislosti mj. akcentoval, že mu – na rozdíl od poškozené – hrozil „přímý výkon trestu odnětí svobody“, zatímco ona měla jistotu jeho podmíněného odložení, že jí nehrozila náhrada vysoké škody a že i žalobci hrozil prostřednictvím ztráty bezúhonnosti fakticky trest zákazu činnosti. Žalované zřetelně schází velkorysost, s jakou by stát podle apelu vyjádřeného Ústavním soudem tamtéž měl přistupovat k reparaci svých pochybení.
13. Jakkoliv tedy žalobce, jak je patrné z celé řady pasáží jeho vyjádření k odvolání žalované, považuje soudem přiznané odškodnění za nepřiměřeně nízké, s jeho určením se „vnitřně vyrovnal“, neboť „v daném právním rámci nelze očekávat přiznání skutečně adekvátního odškodnění“. Konečně žalobce označil sedm rozhodnutí krajských soudů, v nichž bylo poškozeným po přepočtu na měsíc trvání trestního stíhání přiznáno vyšší odškodnění než jemu, a navrhl, aby byl napadený rozsudek v odvoláním dotčeném vyhovujícím výroku potvrzen.
14. V podání došlém odvolacímu soudu dne 16. 2. 2021 pak žalobce poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2021, sp. zn. I. ÚS 4293/18, a tam *obiter dictum* vyjádřenou pochybnost o dostatečné výši za nezákonné trestní stíhání obecně přiznávaných náhrad.
15. Odvolací soud přezkoumal, postupuje se souhlasem účastníků podle § 214 odst. 3 o. s. ř. bez nařízení jednání, v odvoláním žalované dotčeném rozsahu napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a shledal odvolání zčásti důvodným.
16. Odvolací soud po přezkumu napadeného rozsudku konstatuje, že soud prvního stupně dospěl po provedeném dokazování ke správným skutkovým zjištěním, jimž ostatně žalovaná v odvolání

ničeho nevytýkala a brojila výlučně vůči jejich právnímu posouzení. S přesvědčivě odůvodněnými skutkovými závěry soudu prvního stupně se tak odvolací soud nemá důvodu neztotožnit.

17. Soud prvního rovněž nepochybil, když na takto zjištěný skutkový stav věci aplikoval zákonná ustanovení, jež citoval v odůvodnění napadeného rozsudku, a podle odvolacího soudu přiléhavě reflektoval i jejich ustálený judikatorní výklad a z něj pak zejména závěry přijaté a odůvodněné v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 122/2012.
18. V něm Nejvyšší soud konstatoval, že zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a OdpŠk, jež je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jež tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soud tak při stanovení formy či výše zadostiučinění má vyjít především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání, a zejm. dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.
19. Uvedeného pravidla se soud prvního stupně držel a jím provedené vymezení hypotézy právní normy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci je podle odvolacího soudu v zásadě správné. Žalobce jistě byl *výrazně* poškozen trestním stíháním, tj. v důsledku jeho zahájení a vedení mu vznikla *značná* imateriální (nehmotná) újma. Již s přihlédnutím k soudem podrobně zjištěným následkům v jeho osobnostní sféře je i podle odvolacího soudu nepochybně na místě dání peněžité satisfakce.
20. Jeho adekvátní výši je však podle odvolacího soudu oproti soudem prvního stupně určené částce 380 000 Kč toliko částka 320 000 Kč. Tento závěr odvolací soud odůvodňuje následovně.
21. Odvolací soud plně sdílí (a pro stručnost na ně odkazuje) úvahy soudu prvního stupně, jimiž zvažoval faktory svědčící vyššímu odškodnění oproti srovnávané věci vedené u něj pod sp. zn. 25 C 274/2017, a ztotožňuje se i s jím provedenou identifikací věcných rozdílů oproti věci rozhodované Ústavním soudem v nálezu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15 (jde o věc projednávanou v prvním stupni u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 19 C 304/2011 – poznámka odvolacího soudu). I odvolací soud je toho názoru, že zásadním momentem odlišujícím tuto poslední trestní věc od žalobcova případu je, že poškozená byla v průběhu trestního stíhání pravomocně odsouzena, a to hned dvakrát (!), přičemž podruhé to pro ni bylo naprosto nečekané s ohledem na to, že druhý odsuzující rozsudek nerespektoval závazný právní názor vyslovený v kasačním rozhodnutí Nejvyššího soudu. Uvedená okolnost je i podle odvolacího soudu zásadním kvalitativním rozdílem obou souzených věcí, opodstatňujícím výrazně rozdílnou výši *výsledného* odškodnění oproti žalobcovu případu (měsíční přepočty, nabízené i žalobcem v odvolání, postrádají zásadní význam – k tomu přiměřeně viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014). Působení posléze zrušeného odsuzujícího rozhodnutí je podle judikatury Ústavního soudu výrazně „nelegitimizujícím faktorem“ (srov. náleze ze dne 11. 10. 2006, sp. zn. IV. ÚS 428/05). Taková okolnost tudíž musí podle odvolacího soudu hrát v rámci úvah o formě, resp. výši zadostiučinění významnou roli.
22. Při srovnání žalobcova případu s jinými odškodňovacími případy, požadovaném judikaturou Nejvyššího soudu (rozsudek ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, uveřejněný pod číslem 67/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), by však podle odvolacího soudu zejm. neměl být přehlédnut případ žalobcova spoluobžalovaného Bc. Petra S., Dis., známý odvolacímu soudu z jeho činnosti.

23. Jmenovaný se žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 2 a projednávanou pod sp. zn. 11 C 90/2019 domáhal dání zadosti učinění za totéž trestní řízení (shodný zločin, shodná sazba, shodná délka), a to zaplacením shodné částky jako žalobce, tj. 5 000 000 Kč. Soudy vyšly z rámcově obdobných zjištění o povaze a míře újmy jako v žalobcově případě. Dovodily, že Petr S, narozený v roce 1978, tedy žalobcův vrstevník, s manželkou t. č. rovněž na rodičovské dovolené, utrpěl trestním stíháním rovněž významnou újmu na svých osobnostních právech.
24. Soud prvního stupně ji v tam souzené věci podrobně popsal zejm. tak, že „trpěl nervozitou, měl obavy o budoucnost svou i své rodiny, což pak vyústilo i v drobné psychické problémy. Získal hluboký pocit krivdy plynoucí z toho, že za významnou pomoc při záchraně bytového komplexu byl nakonec trestně stíhán. Prokázány byly i dopady do rodinného života. Manželka žalobce sice podporovala, ale současně mu vyčítala, že se do předmětného projektu vůbec pouštěl, v důsledku čehož se rodina dostala do této situace, že se s ní nechtějí bavit její kamarádky, což vztahy mezi manželi narušovalo. Žalobce jistě negativně nesl, že sama jeho manželka čelila útokům jednoho z družstevníků. Trestní stíhání se dotklo i rodičů žalobce, kteří čelili narážkám, pomluvám, *kvůli čemuž raději odešli do předčasného důchodu a nakonec i změnili bydliště. Zejména otec žalobci vyčítal, že kvůli němu je rodina v takové situaci, a dodnes mu to neodpustil.* Na druhou stranu je nutno zmínit, že rodiče půjčili žalobci peníze na splácení hypotéky, na úhradu služeb advokáta. Bratr žalobce též podpořil, pomohl mu sehnat přivýdělek, půjčil mu peníze. Bylo prokázáno, že informace o trestním stíhání se rozšířila do širokého okolí, a to zejména mezi družstevníky či lidmi na ně nějakým způsobem navázané, ale též mezi lidmi, kteří neměli s Xxx nic společného. Je nutno dodat, že tomu významně napomohla medializace, kterou však dle názoru soudu nelze přičítat státu, když ze strany orgánů činných v trestním řízení nedošlo k porušení presumpce nevinu. Rozšíření informace o trestním stíhání pak vyvolalo pomluvy, vyhýbání se kontaktům se žalobcem a členy jeho rodiny, ukazování si na ně prstem. Z provedených výsledků vyplynulo, že to do určité míry přetrvává dodnes, nicméně to již nelze zcela přičítat státu. Státu nelze přičítat skutečnost, že lidé (zejména z okruhu družstevníků) i přes pravomocné zproštění obžaloby v nevinu žalobce nevěří a mají za to, že to žalobci jen prošlo. Z e-mailové komunikace založené v trestním spisu navíc plyne, že družstevníci měli žalobce „za zločince“ už před trestním stíháním a byli to právě oni, kdo na něj podal trestní oznámení. Soud nevzal za prokázané, že by napadení tyčí, zapálení auta, pomalování domu souviselo s trestním stíháním, byť jsou o tom žalobce i jeho manželka přesvědčeni. Žádné konkrétní zjištění v tomto směru učiněno nebylo. Dále bylo prokázáno, že žalobce přišel kvůli trestnímu stíhání o řadu přátel, z nichž někteří byli právě z Xxx. I zde je však nutno zdůraznit, že družstevníci měli žalobce „za zločince“ bez ohledu na trestní stíhání, jehož zahájení právě oni iniciovali. Ztrátu přátel tak nelze zcela přičítat státu. Pokud jde o pracovní život, bylo prokázáno, že žalobcovo podnikání je založeno na kontaktech s lidmi, na dobrých referencích, o které žalobce v důsledku trestního stíhání přišel. Žalobce v důsledku trestním stíháním pokažené pověsti přišel o stávající klientské portfolio. I zde je však nutno zdůraznit, že pokud se jednalo o lidi z Xxx, nelze to zcela přičítat státu, neboť jejich negativní pohled na žalobce jako podvodníka zde existoval již před trestním stíháním, nezávisle na jeho zahájení. Bylo prokázáno, že kvůli trestnímu stíhání a informacím, které se o něm šířily, chtěla se žalobcem ukončit spolupráci ČSOB Leasing, což žalobce těžce nesl. Žalobce se však zastal kamarád a k ukončení spolupráce nedošlo. Navíc snahy o ukončení této spolupráce nelze přičítat jen trestnímu stíhání vedenému u KS HK, *ale částečně byly i důsledkem stíhání vedeného u OS Pardubice.* Konečně pak prokázáno i dotčení majetkové sféry žalobce. *Žalobce měl po dobu trestního stíhání (a ještě 4 měsíce po jeho skončení) zablokovánou podstatnou část majetku.* V kombinaci se snížením příjmů z podnikatelské činnosti se pak žalobce dostával do obtížné finanční situace, kdy si musel půjčovat na splácení hypotéky a úhradu dalších výdajů. Velmi potupně žalobce vnímal, že splátky hypotéky musel platit v hotovosti, když pro zablokování účtů byl veden, jako by byl v exekuci.

Kvůli zablokování majetku přišel žalobce i o možnost vylepšit si podmínky hypotéky při skončení doby fixace.“

25. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. 11. 2020, sp. zn. 11 C 90/2019, který nabyl právní moci ve spojení s rozsudkem zdejšího odvolacího soudu ze dne 20. 4. 2021, sp. zn. 35 Co 111/2021, se Petru S. dostalo zadostiučinění celkovou částkou 350 000 Kč. Žalovaná i zde plnila toliko částkou 95 000 Kč, soudy tak Petru S. přiznaly na dalším odškodnění částku 255 000 Kč. Neztotožnily se s obrannou argumentací žalované rozhodnutím zdejšího odvolacího soudu ve věci 13 Co 81/2019, k čemuž odvolací soud uvedl, že je se souzenou věcí nesouměřitelná již jen proto, že Petr S. byl paralelně stíhán ještě v další trestní věci vedené u Okresního soudu v Pardubicích, v níž bylo jeho trestní stíhání posléze zastaveno.
26. Odvolací soud je toho názoru, že žalobcův případ se v podstatných znacích shoduje nejvíce právě s rozebraným případem poškozeného Petra S. Oproti němu však žalobce neměl zajištěný majetek, podařilo se mu plně narovnat vztahy s otcem, o kterého se posléze zjevně mohl opřít ekonomicky (viz předání firmy). Stejně tak nebyl stíhán paralelně v další trestní věci. Uvedené distinkce podle odvolacího soudu přes jinak *řádově* obdobnou (a výraznou) újmu obou spoluobžalovaných odůvodňují učinit závěr, podle něž byla žalobcova újma nepatrně mírnější, čemuž odpovídá stanovení nepatrně nižšího odškodnění. I „jen“ odvolacím soudem stanovená částka ve výši 320 000 Kč vyhovuje podle odvolacího soudu apelu směřovanému vůči obecným soudům v žalobcem odkazovaném nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2021, sp. zn. I. ÚS 4293/18, je – oproti jiným případům – poměrně vysoko nastaveným odškodněním a rozhodně ji nelze považovat za „nepatrnou“, jak Ústavní soud hodnotil v nálezu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15, před jím provedeným kasačním zásahem obecnými soudy na odškodnění nemajetkové za trestní stíhání dosud přiznanou částku ve výši 150 000 Kč. Rozdíl výše odškodnění v žalobcově případě a v žalovanou namítané věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 13 Co 81/2019 je odůvodněn již tím, že zatímco žalobce „přišel o firmu“, poškozenou v tam souzené věci, dlouhá léta vysoce kladně hodnocenou státní úřednici, její nadřížení „podrželi“, o práci „nepřišla“ a k manuální brigádní činnosti okolnostmi donucena nebyla (na rozdíl od žalobce). Na druhou stranu se však odvolací soud v rámci úvah o výši odškodnění neztotožnil s žalobcovým názorem, že by mělo být odškodnění razantně navyšováno úměrně počtu (trestní stíhání jistě tíživě vnímajících) rodinných příslušníků. K uvedenému postupu není důvod, z žalobcem citovaného usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. III. ÚS 1795/17, nic takového neplyne. Osoba blízká poškozenému účastníku trestního řízení je jistě odškodněna jeho prostřednictvím. Podle odvolacího soudu však nejde o to, že by se poškozenému mělo dostat satisfakce, kterou by jinak obdržela blízká osoba, pokud by na ni měla nárok (což nemá), ale o to, že satisfakcí blízké osoby je již satisfakce samotného poškozeného, kterou blízká osoba pozitivně vnímá právě již skrze svůj vztah k poškozenému.
27. Zejména s přihlédnutím k výši odškodnění, jež bylo přisouzeno ve shora zmíněné věci žalobcovu spoluobžalovanému Petru S., je tudíž podle odvolacího soudu adekvátním odškodněním žalobci trestním stíháním vzniklé nemajetkové újmy částka 320 000 Kč. Uvedená částka odpovídá zejména tomu, že žalobci byly způsobeny *zásadní* újmy v rodinných a profesních vztazích a dostalo se mu širší a s ohledem na lokální souvislosti velmi negativní publicity.
28. Proto odvolací soud změnil napadený vyhovující výrok rozsudku soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, že co do částky 60 000 Kč žalobu zamítl, a ve zbytku (tj. co do částky 225 000 Kč, jež v součtu s žalovanou poskytnutou částkou 95 000 Kč činí 320 000 Kč) jej v tomto výroku podle § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správný.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.

29. O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.) rozhodl odvolací soud ve výroku II podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 3 a § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř., vycházející stejně jako soud prvního stupně z toho, že výsledek řízení projevující se tím, že poškozený dosáhne satisfakce uložení povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch, byť poškozenému nebylo přiznáno jím požadované plnění v celé jeho výši (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014). Uvedené pravidlo se přiměřeně uplatní i v odvolacím řízení. V dané věci to znamená, že byť se žalované odvoláním podařilo snížit žalobci soudem prvního stupně přiznané odškodnění imateriální újmy, byl žalobce i v odvolacím řízení ohledně tohoto nároku plně úspěšný, uspěla-li žalovaná s odvoláním jen zhruba z jedné pětiny odvolacího požadavku
30. Žalobci tak za řízení před soudy obou stupňů přísluší plná náhrada nákladů. Pokud jde o náklady řízení před soudem prvního stupně, odvolací soud nemá co vytknout soudem prvního stupně provedenému určení jejich výše částkou 28 922,50 Kč a plně odkazuje na správné odůvodnění nákladového výroku napadeného rozsudku. Žalobcovy náklady odvolacího řízení sestávající z odměny advokáta za zastupování podle § 137 odst. 2 o. s. ř., § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 AT za jeden v odvolacím řízení vykonaný úkon právní služby (vyjádření k odvolání) ve výši 3 100 Kč, náhrady hotových výdajů advokáta podle § 13 odst. 4 AT za totéž ve výši 300 Kč a náhrady za daň z přidané hodnoty, již je zástupce žalobce plátcem, v zákonné sazbě 21%, počítané podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. z obojího, a tedy činící 714 Kč. Plné náklady řízení žalobce před odvolacím soudem tedy činí 4 114 Kč. Celkem tak na nákladech řízení před soudy obou stupňů přísluší žalobci částka 33 036,50 Kč.
31. O lhůtě k plnění ve výroku o nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 211 a § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř. Takto prodloužená pariční lhůta odpovídá podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí, přičemž odvolacímu soudu současně nejsou známy okolnosti, pro něž by bylo důvodné se domnívat, že stanovení delší lhůty k plnění oproti třídní zákonné lhůtě může způsobit žalobci jakoukoliv újmu.
32. O povinnosti žalované zaplatit náklady řízení k rukám žalobcova advokáta bylo rozhodnuto podle § 211 a § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně rozhodujícího v této věci ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek dle § 237 o. s. ř. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen odvolací soud (§ 239 o. s. ř.). Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho výkonu (nařízení exekuce).

Praha 26. května 2021

JUDr. Eliška Mrázková, v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Šmejkalová.